

FOTO DE P. KOČJANCIC: „BAMBI”

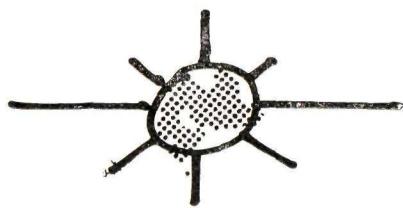
INTERNACIA LERNEJA ESPERANTO-REVUO

SUB AÜSPCIO DE ILEI

APRIL 1974

1-A JARO N-ro 3

VIVU LA TA DE MAJO

INTERNACIONAL FESTO DE LA KREA LABORO!

Neg², degelu² de sur tero

*Neg², degelu de sur tero,
malaperu do,
venu, venu, ho somero,
ne prokrastu³ tro!*

*Jam la stal⁴ al ŝaf'ido
plenas de enu⁵,
fojno⁶ al la vir'boveto
nun ne gustas plu.*

*Sonĝas pri herbej' bovino
jam kun maltrankvil',
revo de kampar'knabino —
beroj, balancil⁷.*

*Neg², degelu de sur tero,
malaperu do,
venu, venu, ho somero,
ne prokrastu tro!*

El la estona Hilda Dresen

LJUBA BOJAGIEVA

Pasera⁸ kanto

*Cio floras, gaje estas,
la printempon oni festas.
De mateno ĝis vespero
kante ĉirpas⁹ la pasero:
Cik-ĉirik, ĉiri-lik,
ĉiri-ĉiri-lik.*

*Flugas mušo¹⁰, flugas kulo¹¹
en la bekon¹² de l' ĉasulo.
Sata, vigla dum somero,
gaje ĉirpas la pasero:
Cik-ĉirik, ĉiri-lik,
ĉiri-ĉiri-lik.*

*Ne plu lumas varma suno...
Pluvas... venis jam aŭtuno.
Vento blovas kun kolero,
triste¹³ ĉirpas la pasero:
Cik-ĉirik, ĉiri-lik,
ĉiri-ĉiri-lik.*

*Vintro regas. Malvarmiĝas.
Cio frostas, glaciigas.
Sopirante¹⁴ pri panero
plore ĉirpas la pasero:
Cik-ĉirik, ĉiri-lik,
ĉiri-ĉiri-lik.*

1. el'stara estona verkisto (1864–1913)/ 2. iĝu flua pro varmeco/ 3. venu poste anstataŭ nun/ 4. loĝejo de dom'bestoj/ 5. malagrabla humoro pro nenio'farado/ 6. sekaj herbo kiel manĝaĵo por bovoj/ 7. ludilo — sidilo, kiu pendas per ŝnuroj kaj iras antaŭen-malantaŭen/ 8. pasero: ordinara griza birdeto/ 9. parolas kiel pasero/ 10. malutila somera flug'insekteto/ 11. flug'insekteto, kiu akre pikas/ 12. bušo de birdo/ 13. malĝoje/ 14. kun forta deziro.

La proksima numero de Juna Amiko aperos en septembro 1974.
NUN ABONU POR LA 2-A JAR'KOLEKTO (3 numeroj)!
NI DEZIRAS AL VI AGRABLAN LIBER'TEMPON!

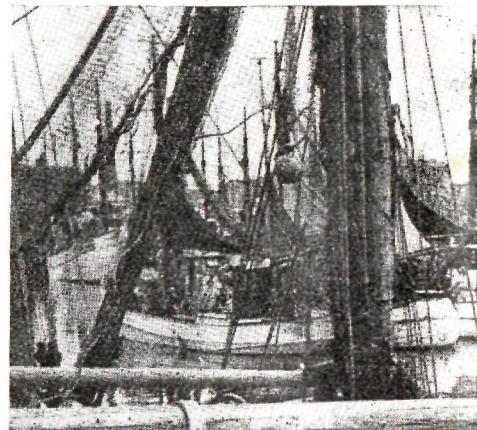
Cu vi konas la fabelojn de Hans Christian (:kristjan) Andersen? Ili estas konataj¹ en preskaŭ ĉiuj landoj de la mondo. Tiel la infanoj, kiel ankaŭ maturaj homoj amas ilin pro la profunda saĝeco pri la vivo. (Liaj fabeloj estas aĉeteblaj ankaŭ en Esperanto, en la traduko de Zamenhof mem.)

H. C. Andersen naskiĝis en la jaro 1805, en tre malriĉa familio,

kaj havis malfeliĉan junecon. Li ankorau estis infano, kiam iu sinjorino antaŭdiris, ke iam lia naskiĝurbo honoros² lin per lumigado. Kaj tio vere okazis, en lia 70-a naskiĝtago.

Danio estas la plej malgranda el la Skandinavaj landoj. Gi okupas 43 000 km² (kvadratajn kilometrojn), sed en Danio loĝas 4,8 milionoj da homoj, tio estas po

La hejm-lando de H. C. Andersen

110 personoj en km² (dume en la ceteraj Skandinavaj landoj nur po 10 ĝis 20 homoj).

Danio estas lando sen montoj, kvankam tie troviĝas la „*Ciel'monto*”, kiel la popolo baptis³ la 157 metrojn altan monteton. Kaj eĉ la „*Cielmonton*” superas la plej alta pinto, kiu havas 173 metrojn super la maro. Danio konsistas el duon'insulo (*Jutlando*), kaj el 500 grandaj kaj malgrandaj insuloj, kiuj — plejparte — estas kun'igita⁴ per pontoj.

Antaŭ 3000 jaroj jam estis riĉa kulturo en Danlando; sed, poste, la klimato⁵ malbon'iĝis kaj, en la tempo de la popola migrado⁶,

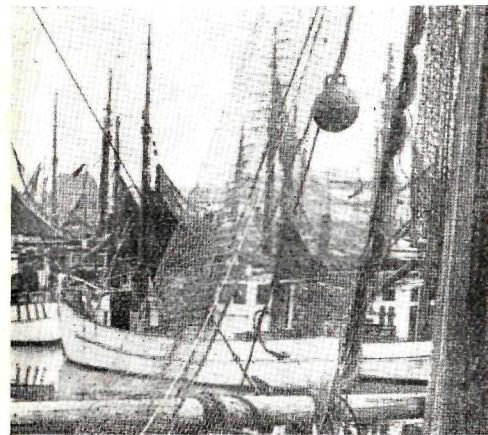

multaj for'lasis la landon. Ili iris suden, kaj mortis en bataloj kontraŭ Romianoj kaj aliaj popoloj.

Ni, en Danio, havas unikan arkeologian⁷ memorajon. Antaŭ ĉirkaŭ 2000 jaroj, oni mortigis virojn, kaj jetis lin en marĉon⁸ apud la vilaĝo *Tollund* (:tolund). Lia korpo mirinde konserviĝis, ankaŭ la vizaĝo restis sen difektoj. (Rigardu lian foton sur la 6-a paĝo.) Oni povis konstati⁹ eĉ tion, ke lia lasta mangajo estis kaĉo¹⁰ el hordeo¹¹ kaj lino¹²semoj. Tio estas interesa, ĉu ne?

Ankaŭ la nacia flago de Danio (blanka kruco sur ruĝa kampo) meritas kelkajn vortojn. Ĝi estas la plej malnova flago en Eŭropo. Laŭ oni'diro, ĝi falis el la cielo la 15-an de junio 1219; kaj, en batalo, ĝi ŝanĝis malvenkon al venko.

Preskaŭ la tuta tero estas kultur'ebla. La ter'kultur'istoj de nia lando fariĝis famaj pri kooperativaj¹³ laktejoj kaj buĉejoj¹⁴.

Danaj ŝipoj troviĝas sur ĉiu maroj kaj oceanoj¹⁵. Ili transportas varojn al centoj da landoj en la mondo.

La ĉefurbo de la lando estas *Kopenhago*. En ĝi, kaj en ĝia ĉirkaŭaĵo logas pli ol la kvarono de la dana popolo. Miloj da vizitantoj venas ĉiu'jare, por vidi Kopenhagon, ĝiajn muzeojn¹⁶ kaj palacojn¹⁷. Ili nepre vizitas la mond'faman amuzejon „*Tivoli*”, kaj rigardas la mar'virin'eton en la haveno¹⁸.

Danio akceptas ĉiun kun sincere amikeco.

E. Langkilde

1. kiujn oni konas/ 2. montros estimon al iu/ 3. donis al io aŭ iu nomon/ 4. kiujn oni kun'igis/ 5. la tuto de kondiĉoj pri vetero/ 6. irado de unu loko al alia/ 7. arkeologio: scienco pri pra'tempaj post'restaĵoj/ 8. profunda vasta koto/ 9. diri, atentigi per rimarko/ 10. densa flueca mangajo/ 11. speco de pan'herbo/ 12. kreskaĵo, utila materialo por la teksta industrio/ 13. komunaj/ 14. mort'ig'eojoj por bestoj/ 15. maregoj/ 16. el'montr'eojo de valoroj/ 17. bel'egaj domegoj/ 18. loko ĉe mar'bordo, kie ŝipoj al'bord'iĝas.

Grajnoj en Vento

Centro: **Grajnoj en Vento**
Rue des Pins 68 Biel/Biel/Svislando/Suisse
Postzēkonto: «Grajnoj en Vento»,
Marcel Erbetta, Biel/Biel, IVA 9485

N-ro. 24 3-a Rondo

Dato 1. 3 1970

*Cu vi ankaŭ
deziras,
verki gazeton?*

Eble vi ne konas la apudan gazeton. Permesu do, al mi, prezenti ĝin.

„*Grajnoj en Vento*“ (GeV) aperas en Svislando. Profesoro² *Marcel Erbetta* (:marsel erbetta) redaktas ĝin. Li laboras por tio, ke infanoj el diversaj landoj ekkonu unu la alian kaj, tiel ili fariĝu bonaj geamikoj.

Infanoj verkas la artikolojn, la de-segnajojn kaj la aliajn laboraĵojn

por la gazeto. (Simila internacia gazeto ne ekzistas en la tuta mondo!)

Pri kio ili sciigas la amikojn? Ili informas laŭ'plaĉe pri siaj aventuroj, ekskursoj, lernejo k. t. p. Kelkaj lertuloj provas verki eĉ versaĵojn.

Poste, ĉiu infano volonte legas kaj rigardas la verkajojn de eksster'landaj amikoj. Bedaŭrinde, ĉi tie ni ne povas (pro manko de spaco kaj koloroj) montri al vi la interesan enhavon de GeV, en kiu ĉiu ilustraĵo³ estas originala⁴.

Estos plej bone, se vi ekkonos ĝin propra'okule. Kiel tio estas ebla?

Ĉiu grupo, kiu laboras por GeV, ricevas, el ĝi, unu ekzempleron⁵.

Kiel kun'labori? Diru al via Esperanto-instruisto, ke vi volas farigi „jurnalistoj”⁶. Pri'parolu, kion vi povus prezenti al viaj ali'landaj amikoj. Se, inter vi, troviĝas lertaj desegnantoj, ili ilustru la artikolojn!

Poste, vi aŭ via gvidanto trouu iun, kiu volonte mašin'skribos la artikolojn en 20 ekzempleroj. Almetu 20 desegnaĵojn, aŭ pentraĵojn, kaj sendu ilin al s-ro *Marcel Erbetta*, Rue de Pins 66, CH—2503 BIENNE/BIEL, Svislando.

Post kelkaj tagoj, vi ricevos la belegan gazeton (3-foje jare), en kiu — kune kun via laborajo — vi trovos la verkojn de viaj divers'landaj geamikoj.

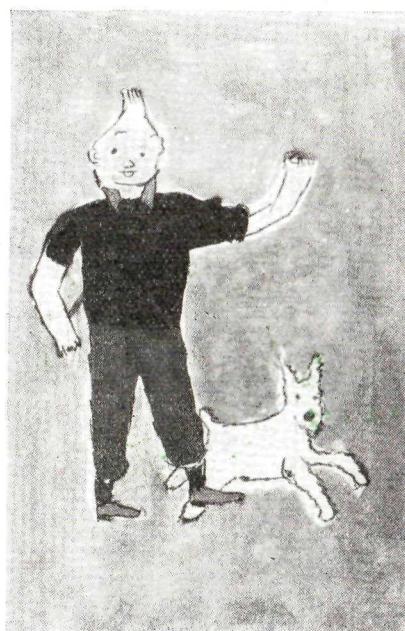
GeV estas du'foja ĝojo. Unue, ĝi estigas plezuron dum la verkado, due, dum la legado de la preta gazeto.

Se vi volas scii pli multe, skribu al s-ro *M. Erbetta*. Li ĝojas, kiam novaj junaj esperantistoj akceptas kunlabori.

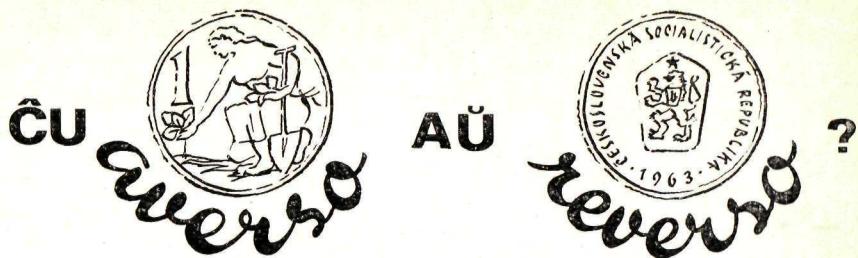
Mi esperas, ke ekzistas inter vi lernantoj, kiuj volonte komencos tian interesan laboron.

S-ino G. Ōsz (:oes)

1. semoj/ 2. instruisto en supera lernejo/ 3. bildo, kiu prezentas okazajon el rakonto/ 4. unu'sola 5. peco/ 6. homoj, kiuj laboras ĉe gazetoj aŭ ĵurnaloj (ĉiu'tagaj gazetoj).

Desegno el „Grajnoj en Vento” Caubet Jean Luis, 11-jara knabo

Via amiko, al kiu vi prezentas la sekvan artifikajon¹, prenu kelkajn monerojn, ekzemple sep.

Ciu monero havas *averson* (flanko kun cifero) kaj *reverson* (dorsa flanko).

La amiko skuu la monerojn per ambaŭ manoj, poste, li jetu ilin antaŭ si sur la tablon, tiel ke ĉiu monero estu bone vid'ebla.

For'turnu vin, kaj diru al via amiko: „Turnu la monerojn, kiom-

foje vi deziras. Vi rajtas plur'foje turni ĉe la samajn monerojn; sed, ĉe ĉiu turno, diru: *Nun!* Kiam vi laciĝis de la turnado, elektu unu moneron laŭ'plaće, kaj kovru ĝin per mano! Poste, mi re'turnos min, kaj — ĉar mi travidas vian manon — mi diros, kiu flanko de la sub'mana monero estas supre.”

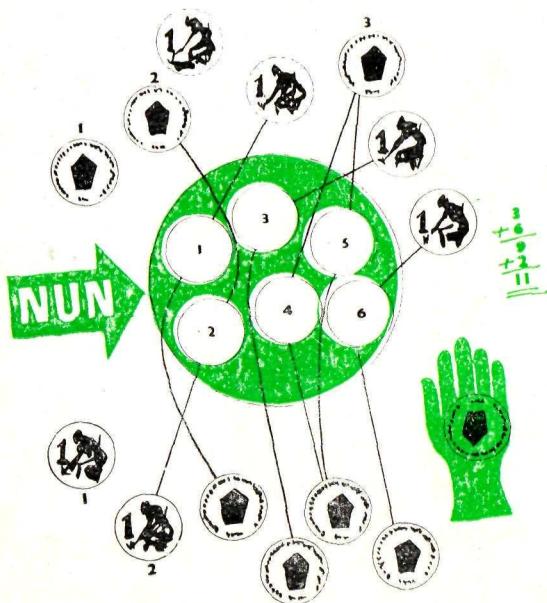
Neniu volos kredi al vi. Kaj vere, kiel divejni?

Unua pašo: Post kiam la amiko jetis la monerojn sur la tablon, vi subite nombru la *reversojn*, ekzemple 3.

Dua pašo: Al la antaŭa sumo² (ĉi tie: 3) aldonu la nombron de *nun-oj*, ekzemple 6; do:

$$3 + 6 = 9.$$

Tria pašo: Post kiam vi returnis vin, rapide nombru la *aversojn*, ekzemple 2, kaj aldonu ĝin al la antaŭa sumo: $9 + 2 = 11$. Kiam la *fina sumo* (11) estas

*ne'para*³ nombro, tiam la mano kovras *reverson*, kiam ĝi estas *para* nombro, sub la mano kuſas monero kun *averso* supre.

Atentu!

La rezulto estas ĝusta, kiam en la ludo estas 3, 5, 7, 9, ... mon-

eroj. Se en la ludo estas 2, 4, 6, 8, ... moneroj, *para* rezulto egalas *reverson, nepara — averson!*

Konsilo: Bone rigardu la bildon, faru kelkajn ekzercojn, kaj nur poste prezentu vian „vid'povon”. Estas gra-

ve, ke neniu rimarku, ke vi kalkulas en la kapo!

Mi deziras al vi multajn sukcesojn!

G. Kurucz (:kuruc)

1. lerta trompaĵo/ 2. ekz. $3 + 6 = 9$; la sumo estas $9 / 3$. nombro ne-dividebla per 2.

FALIGU KEGLOJN!

LUDO POR 4 GIS 24 INFANOJ

La ludejo estas ebena placo, 24 metrojn longa kaj 11 metrojn larĝa. Baza² linio (0) dividas³ la placon en du egalajn partojn. Ambaŭ'flanke de la baza linio desegnu po 4 liniojn: $A_1, A_2, A_3, A_4, B_1, B_2, B_3, B_4$. Inter ili la distanco estas 1 metro!

Sur la bazan linion, starigu 12 keglojn. (Vi mem povas segi ilin el dikaj branĉoj.)

La ludantoj formas du grupojn: A kaj B. Ĉiu ludanto havas malgrandan pilkon. Grupo „A” komen-

cas la ludon. Sam'tempe, ili rulas sian pilkon, kaj celas renversi⁴ la keglojn. Ili re'starigas la faligitajn⁵ keglojn sur la linio A_1 .

Sekvas la grupo „B”. Ili faras same.

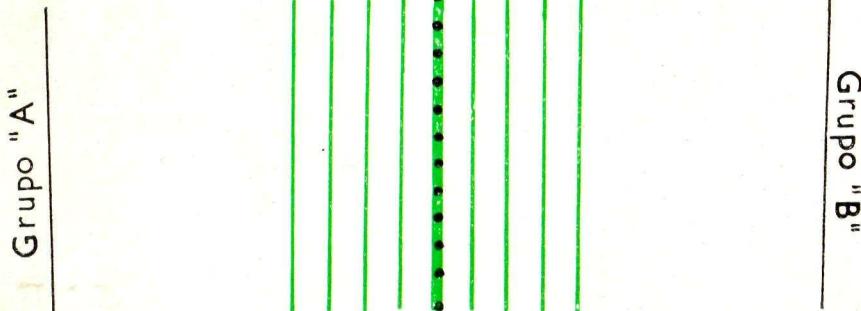
La ludantoj rajtas faligi ankaŭ tiujn keglojn, kiuj staras sur linioj, proksimaj al la alia grupo.

Se keglo atingas la linion n-ro 4, ĝi ferigas akirajo de la grupo „A”, respektive „B”.

Quinas tiu grupo, kiu fine havos pli da kegloj.

S-ino G. Osz (:es)

$A_4 \ A_3 \ A_2 \ A_1 \ 0 \ B_1 \ B_2 \ B_3 \ B_4$

1. pupoj el ligno/ 2. fundamenta/ 3. faras onojn el tuto/ 4. kuſigi ion starantan/ 5. kiujn ili faligis, renversis/ 6. se temas pri la linio: B_4 .

• Kelkaj kluboj jam al'iĝis al nia al'voko. Ni kore dankas pro iliaj bonaj proponoj! La nomoj kaj adresoj de la unuaj kluboj aperos en la 4-a numero.

• En via kun'veno, bon'volu pri-diskuti² la en'havon kaj aspekton de *Juna Amiko*, kaj sendi al ni vi-ajn opiniojn. Ĉiu informo estas tre utila. Proponu ankaŭ, pri kio vi vo-las legi en la gazeto. Skribu pri interesaj okazajoj en via klubo, por ke ankaŭ aliaj kluboj profitu³ el il!

• Cu via instruisto de geografio⁴ interesigas pri Esperanto? Cu vi montris al li ekster'landajn bild-kartojn, pošt'markojn, prospekt-oj⁵ kaj aliajn interesajojn? Cu vi ne povas, el viaj kolektajoj, ar-anĝi en la lernejo eksposicion⁶ pri certa temo: Eŭropo, Hispanio, Nor-dia Eŭropo, socialismaj landoj, ĉef-urboj, Eŭropaj maroj, aliaj kontin-entoj kaj multaj aliaj? Se vi sci-povas fotografi, sendu al ni foton pri via bela eksposicio. Se ĝi estos taŭga, ĝi aperos en nia gazeto.

• Konkurso por klubanoj, kaj por la ceteraj legantoj:

La kolono „A” enhavas la nomo-jn de ŝtatoj en Esperanto, la kolono „B” enhavas la nomojn de ĉef-urboj. Sed la vic'ordo ne estas la sama en ambaŭ kolonoj. Tio ja es-tas via tasko: skribi post ĉiu ŝtato la ĝustan ĉefuron. Sendu la sol-von antaŭ la 1-a de septembro 1974!

Vi tuj ricevos belan bild'karton, kaj la rezulto de la konkursu aperos en nia gazeto „Juna Amiko”.

LA RUBRIKON¹ GVIDAS:

Josef Chvosta (:hvosta)
Engelsova 289,
290 01 PODĚBRADY
Čehoslovakio

Sendu ĉiun korespondajon
rekte al tiu adres!

A

1. Aŭstrio	1. Tokio
2. Malajzio	2. Limo
3. Francio	3. Ankaro
4. Peru	4. Vieno
5. Irlando	5. Karako
6. Ukrajno	6. Kuala-Lumpuro
7. Hungario	7. Beogrado
8. Suomio	8. Teherano
9. Etiopio	9. Abiĝano
10. Japanio	10. Luando
11. Jugoslavio	11. Honoluluo
12. Havaajo	12. Madrido
13. Uzbekio	13. Bukarešto
14. Irano	14. Parizo
15. Venezuela	15. Addis Abeba
16. Turkio	16. Taškent
17. Ebura Bordo	17. Kievo
18. Hispanio	18. Budapešto
19. Angolo	19. Helsinki
20. Rumanio	20. Dublino

B

1, parto aŭ angulo en gazeto/ 2. pro-funde pri'paroli/ 3. tiru utilon/ 4. scienco pri la ter'globo, landoj ktp./ 5. fald'folioj kun belaj bildoj/ 6. publika el'montr'ado.

Gis la cielo

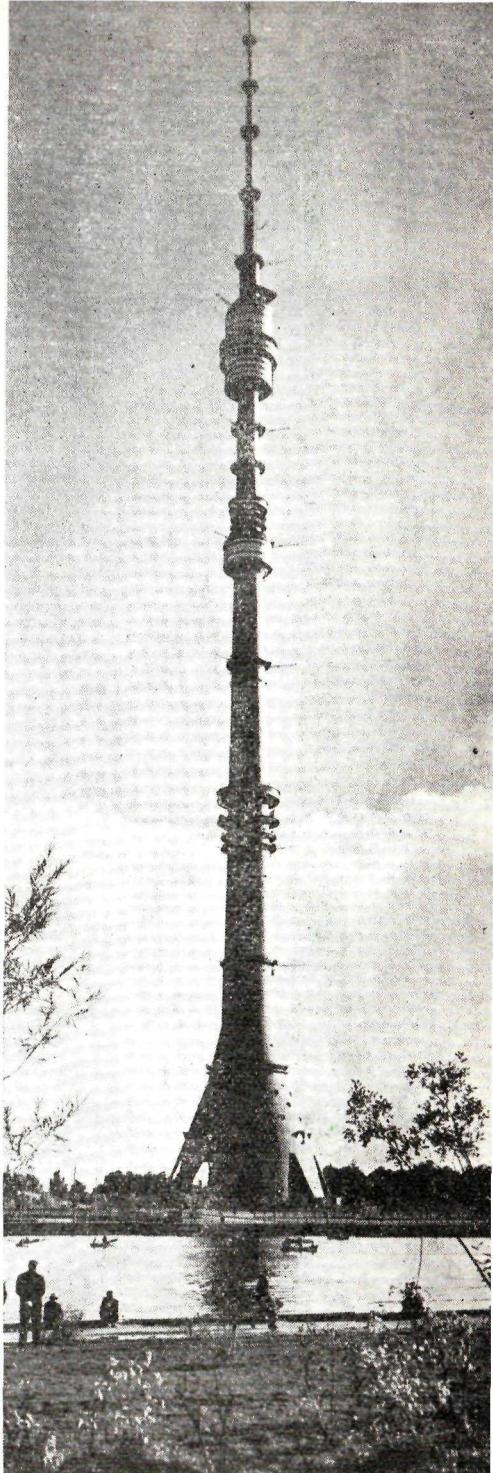
Rigardu, sur la apuda foto, la Ostankina televidan turon de Moskvo. Gi estas mond'fama unikajo de la konstru'arto. La kap'turna 533-metra alteco de la pinglo'turo ofte sin kašas inter nubo. Por attingi la stablecon² de la pinglo'konstru-ajo, sen ia ajn apogilo, oni uzis ĉirkaŭ 40 tunojn³ da konstru'materialo por la fundamento.

Sed ne nur la ekstera formo de la tur-ego estas grandioza.⁴ Gi estas unika tele-ekipaĵo⁵, en kiu ĉiuj radiofoniaj⁶ kaj tele-vidaj aparatoj troviĝas en la sáma konstru-ajo.

La Ostankina turego servas, krom por te-levidado, ankaŭ por meteologiaj⁷ celoj kaj kiel bel'videjo. Listo⁸, por 14 personoj, levas la vizitantojn ĝis alteco de 337 metroj. Gi pasas ĉi tiun vojon en 57 sekundoj⁹, kun rapideco de 6 metroj ĉiu'sekunde. La lifto flugigas la homojn ĝis la restoracio¹⁰ „Sepa Cielo”, kiu troviĝas en unu el la zonoj de balkonoj¹¹. De tie, panoramaj¹² fenestroj ebl'igas vidon al la tuta urbego. Estas ne'ordinara tra'vivaĵo pasigi tie kelkajn horojn, kaj ĝui plezuron pri la panoramo de la 7-miliona Moskvo. Kaj vere, oni ĝuas panoramon, ĉar la „Sepa Cielo” rond'iras. Gi faras unu turnon en 40 minutoj.

Starante antaŭ la turo, aŭ vizitante ĝi-ajn internajn ejojn, kaptas vin sento de grandiozeco, kaj vi ne plu dubos, ke vi renkontis, en Ostankino, la konstruaĵon de la estonteco.

1. kudrilo kun kapo anstataŭ truo/ 2. fiks-a stato/ 3. tuno: 1000 kilogramoj/ 4. mir-inda pro sia grandeco kaj ne'ordinareco/ 5. aparat'aro/ 6. radio-dis'sendaj/ 7. pri'veteraj/ 8. kesto'forma levilo/ 9. 60-ono de minuto/ 10. publika manĝejo/ 11. el'staraj ej'etoj sur muro/ 12. ĉirkaŭaj.

JEN ESTAS 9 ESPERANTO-GAZETOJ!

EN KIU LANDO ILI APERAS?

Kontraŭ 7 ĝustaj respondoj, vi ricevos premie jar'abonon al „Homo kaj Kosmo”. Sendu la leterojojn al s-ro D. Berndt; Rosenfeld Ring 46; DDR—136 BERLIN. Lim'dato: la 31-a de julio 1974.

Gusta solvo de la liter'enigmo (2-a numero): 1. komparo, 2. forsendi, 3. enigmo, 4. subite, 5. surprizi, 6. posteno, 7. trafi, 8. interesa, 9. antau'hieraŭ, 10. regulo, 11. popolo, 12. eduko, 13. duboj.
Nomo de la gajnintoj aperos en la septembra numero.

ABC
POR KOMENCANTOJ

Ekskursa kanto

Verkis: J. Kořínek (:korjinek)

Muziko: V. Heimlich (:hajmlih)

Gaje

Voj' ni - a gvi-das al ar - ba - ro, mar - ŝa - das ni laŭ
 la - ga bord', plur - o - pe aŭ en ga - ja pa - ro, de
 li - poj so - nas kan - ta vort': Mar - Ŝu ni, kan - tu ni,
 ho - la, ho - la hej, ho - la, ho - la hej! ho - la hej!

1. 2.

KASTORA LETERO

De J.H. SULLIVAN

Miaj karaj Kastoroj kaj amikoj!

En ĉi tiu Letero, vi trovos kompletan¹ liston² de niaj Oraj Kastoroj, kaj ankaŭ la liston de ĉiuj, kiuj atingis pli altan rangon en 1973 (ĝis novembro). Mi esperas, ke ankaŭ via nomo aperos tie! Krome, al la centa dat-re'veno de la naskiĝo de la fama inventisto³ Marconi (:markon), mi havas artikolon pri li. Mi esperas, ke vi trovos ĝin interesa.

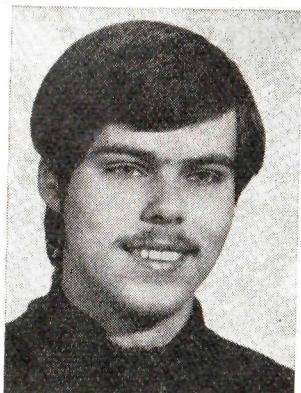
NIAJ ORAJ KASTOROJ

Post la komenco de nia Klubo, en 1964, dek-naŭ anoj atingis la rangon de Ora Kastoro. Sep, el ili, estas en Britio, ses en Pollando, du en Ĉehoslovakio, du en Francio kaj du en Hungario. La plena „Ora Listo” estas:

<i>Barbara Domanska</i> (Pollando)	1965	<i>Veronika Pannier</i> (Francio)	1967
<i>Zofia Batkiewicz</i> (Pollando)	1965	<i>Mihaelo Cranswick</i> (Britio)	1967
<i>Dénes Pallós</i> (Hungario)	1965	<i>Maria Majerczak</i> (Pollando)	1968
<i>Andreo Lapsa</i> (Pollando)	1966	<i>Marie Howarth</i> (Britio)	1938
<i>Jarek Hlávka</i> (Čehoslovakio)	1966	<i>Danuta Majerczak</i> (Pollando)	1969
<i>Teresa Bochenska</i> (Pollando)	1966	<i>Shaun McLeary</i> (Britio)	1970
<i>Vlado Zavadsky</i> (Čehoslovakio)	1966	<i>Susan McLeary</i> (Britio)	1970
<i>Lisbeta Schreiber</i> (Francio)	1967	<i>Patsy Windsor</i> (Britio)	1970
		<i>Susan Purvis</i> (Britio)	1970
		<i>Shirley Waller</i> (Britio)	1970
		<i>Gabrielo Ősz</i> (Hungario)	1973

1. sen'manka, plena/ 2. nom'aro/ 3. kreanto de io nova/ 4. tiuj, kiuj atingis pli altan rangon/ 5. Guljelmo (=Vilhelmo)/ 6. signoj, kiuj havas ian signifon/ 7. longaj metalaj ŝnuroj por konduki elektron/ 8. homo, kiu direktas teknikan laboron/ 9. la plej norda punkto en la mondo/ 10. kiujn oni savis/ 11. ŝipo-neni'iĝo.

O
R
A
K
A
S
T
O
R
O

Gabrielo Ősz (Hungario)

ARGENTAJ KASTOROJ:

Teodora Ősz (Hungario)

Janusz Kwapień (Pollando)

BRUNAJ KASTOROJ:

Christine M. Eddy (Usono)

Christine Fournier (Francio)

Désirée Vogelzang (Nederlando)

Jan Nijman (Nederlando)

Marjan Nijman (Nederlando)

Brian Roberts (Britio)

Csaba Fazekas (Hungario)

Georgina Szanák (Hungario)

Helena Endresz (Hungario)

Anna Hamar (Hungario)

Maria Juhász (Hungario)

Krisztina Szűcs (Hungario)

Klara Ruzsa (Hungario)

Juditka Ring (Hungario)

GUGLIELMO⁵ MARCONI

Antaŭ ĝuste cent jaroj, en aprilo 1874, en Bolonjo, Italio, la irlanda edzimo de itala sinjoro naskis filon, G. Marconi.

Kiam li havis 20 jarojn, li komencis fari provojn en sia hejmo, en la vilaĝo Pontecchio (:pontekjo), pri la sendo de signaloj⁶, de unu loko al alia, sen uzo de telefon'dratoj⁷. Unue li provis sendi nur de unu ĉambro al alia; sed baldaŭ li sukcesis sendi signalojn trans pli ol 2 km. Tiel, li estis certa, ke lia eltrovo povos esti tre'ge grava por la homaro.

Car li ricevis malmultan helpon en Italio, la familiaroj de lia patrino konsilis al li iri en Anglion, kie li ricevis grandan helpon de poŝta ingeniero⁸ Preece (:pris).

Iom post iom, li sukcesis pli-

grand'iĝi la distancon de siaj sendoj. En 1901, li ricevis en Novfundlando (Kanado) signalojn el Anglio.

Tio vekis miron, kaj estis la komenco de granda pli'vast'igo. En 1909, esploristo Peary (:pire) sendis radio'sciigon, kiam li atingis la Nordan Poluson⁹. En la sama jaro, ĉiu eksciis pri la valoro de radio, kiam, per la sendo de radio signaloj, 1700 personoj estis salvitaj¹⁰ el ŝipo'pereo¹¹; kaj en aprilo 1912, kiam la tiu'tempe plej granda ŝipo en la mondo: „Titanic” (:titanik) trafis glacio'monton, la uzo de radio savis 705 personojn.

Kompreneble, Marconi ne estis la sola, kiu laboris pri radio-elsendoj; sed kiam ajn oni pensas pri la homoj, kiuj helpis la homaron, certe oni neniam forgesos la nomon de G. Marconi.

Dormas la tendaro

Roluloj: *Petro, Johano, pioniroj*
Scenejo: *Nokto. Pionira tendaro*

P: Halt'!! Kiu vi estas?

J: Azeno¹! Ĉu vi ne rekonas vian gardo'kamaradon²?

P: En tia mallumo?! Mi ne rekonas eĉ min mem!

J (laŭte): Ho jes! La nokta dejoro³ estas malfacila.

P: Fakte, ĝi estas tia. La tendaro povas tamen dormi trankvile! Ne kriu do! (*Ankaŭ li krias.*) Lasu ilin dormi! Ni ja gardas iliajn songojn.

J (kriante): Ili songu en trankvilo!
Ili ĉiu meritas ripozon!

Voĉo el iu tendo: Kio estas? Kiu kriegas?

P: Dormu trankvile! Nenio okazis!

J: Jes ja, ĉar estas ni la gardantoj!
Ni gardas vin! (*Ili malproksimiĝas per kelkaj pašoj, poste ili sin turnas, kaj denove renkontiĝas.*)

P: Ĉu estas vi, denove?

J: Kiun vi esperis renkonti? Estas necese, ke ni marŝu kaj gardu la tendaron. La kamaradoj starigis nin gardantoj, kaj ili nun povas dormi kiel pelto⁴ somere.

P: Pri mi ili estos kontentaj, kvankam... Ĉu vi rimarkis, ke la nokto estas malhela?

J: Mirige! (*Kriante*) Ĉu vi timas?

P: Ĉu mi? Tute ne! Mi havas nur fortan deziron dormi.

J: Kontraŭ dormemo helpas kantado.
Ni kantu! (*Ili ekkantas ion.*)

Voĉoj el la tendoj: Kia bru!
Kiu bruas?... Kio okazis?

P: Dormu trankvile, kamaradoj! Ni gardas vin!

J: Timu nenion! Bravuloj⁵ gardo-staras!

P (al Johano): Eĉ se apro⁶ atakus, mi ne vekus ilin. (*Kriante.*) Mi mem akceptus batalon kontraŭ ĝi!

J: Mi jam aŭdis, ke timemaj gardantoj vekis la tendar'estron, ĉar ŝajnis al ili, ke fremduloj ŝtel'iras inter la tendo.

P (denove kriante): Ĉu ili havis koron? Mi ne vekus la lacan tendar'estron, eĉ se leono⁷ venus renkonte al mi.

J: Bone vi diras! Sed... kion do vi farus al la leono?

P: Mi sur'kovrus ĝin per la tendomantelo⁸, kaj ĵetus min sur ĝin tia'maniere! (*Li kovras la teron per sia mantelo, kaj ekkuſas sur ĝi.*)

J: Ankaŭ mi oferus⁹ min por la tendaro! Senhezite¹⁰! (*Li ankaŭ kuſiĝas.*)

P (dormeme, mallaŭte): Oni enskribus niajn nomojn en la tag'libron de la tendaro: „Heroaj¹¹ gardistoj eltenis gravan provon!”

J (jam apenaŭ audeble): ... ankaŭ en la lernolibron pri historio... (*Ili komencas ronki¹².*)

El la tendoj: Kio estas? Kio okazis?

De kie venas la terura¹³ bruoj?

(En'venas pioniroj.)

1-a p: Ĉu tondras?

2-a p: Ĉu oni pafegas?

3-a p: Ĉu oni atakis la tenderon?

4-a p: Ĉu venas vagonaro?

5-a p: Alarmo¹⁴! Alarmo!

1-a p (falas sur la dormantojn):
Helpu! Mi falis pro io!

2-a p: Malamikoj venis en la tenderon!

3-a p: Batu ilin!

(Subite, ili ĉiu lumigas per poŝlampo al la gardantoj, kiuj ekstaras.)

J: Kio okazis? Kia lumo? Vidu, jam mateniĝas!

P: (dormeme raportas): Kamarado Tendarestro! Mi raportas al vi, ke ni plenumis la noktan gardo'servon. Ni batalis kontraŭ apro kaj leono.

(Ciu ridas el la tutaj gorĝo.)

J: Kaj ni vekis nenion!

LANGO-ROMPILOJ

El'diru rapide sen lang'eraro!

1. Ĉu vere viro vidis vin veni?

2. Petro trovis nur tri ŝtrumpojn.

3. Tie, ni baldaŭ aŭdis ankaŭ aliaŭdojn laŭte lanti.

4. Per siaj novaj ŝuoj, si paſis nur ses paſojn.

P: Ni gardis la songojn de la dormantoj!

4-a p: Morgau ni pri'parolos la aferon, nun iru dormi! Ha-ha-ha-hi-hi-hi! (Ciu ridas.)

Laŭ „Esperanto-fak'provo”.

1. ŝarg'besto kun longaj oreloj/ 2. amiko, kun'ulo/ 3. labor'servo/ 4. varma vesto el felo/ 5. kuraĝuloj/ 6. sovaĝa porko/ 7. reĝo de la bestoj/ 8. vasta kontraŭpluva vesto de gardistoj/ 9. for'donus sin kun ia nobla celo/ 10. heziti: ne povи decidи/ 11. heroo: homo, kiu sin oferas por nobla afero/ 12. eligi gorĝan bruon dum dormo/ 13. tro laŭta, timiga/ 14. voko al batalo.

LA UTILO DE LA FUMADO

Laŭ „Heroldo de Esperanto”

Unua'foje, tabako¹ atingis la vi-laĝon Kubači pere de mezz-aĝa turko. Li portis kun si, al la foiro² de la vilaĝo, plen'plenan sakon da tabako, malfermis ĝin, faris cigaredon³, kaj komencis rek-lami⁴.

„Alelej, bonaj homoj! Venu, venu, kaj provu! Gi kostas nek tro multe, nek tro malmulte! Tiom ĝi kostis ankaŭ al mi. La plej bona tabako estas la turka tabako! Gi purigas la bušon pli bone ol la plej bona skrap'papero⁵! Provo estas sen'paga!

Alelej! alelej! Venu tien ĉi, bonaj homoj! Ekfumu! Fumu, mi petas vin! Supre de vira kapo ĉiam devas troviĝi fumo: fumo de pafila pulvo⁶ aŭ tabaka fumo. Alelej! Alelej!”

La logantoj de Kubači ne sciis tiu'tempe, kia speco de herbaço estas la tabako. La viroj venis, prenis la ardantan⁷ cigaredon, en'spiris la fumon en la bruston, kraĉis⁸ abomene⁹, tusadis¹⁰, kaj diris:

„Tio mankis al mi! Eĉ pagi monon por sufoki¹¹ min!”

Dume, la foira tago preskaŭ finiĝis, kaj la turko apenaŭ sukcesis vendi iom.

Li cerbumis¹², provis uzi ruzon, kaj li komencis dis'krii:

„La fumanto neniam estas mordata¹³ de hundoj! — En la domo de la fumanto, neniam naskiĝas filinoj! — La domo de la fumanto neniam estas rabita¹⁴! — Fumanto neniam maljuniĝas! Mi juras¹⁵, ke mi diras al vi la puran veron!”

Post kiama la turko vere juris kun mano sur la Korano¹⁶, la tabako vendiĝis kiel varma pano.

Jam pasis preskaŭ unu jaro, ki-jam loganto de Kubači renkontis tiun saman turkon en la foiro de *Derbent*, kaj li decidis riproĉi¹⁷ lin pro la eldiroj, kiujn li faris pri la tabako.

Sed la turko trankvile respondis:
 „Alaho¹⁸ estas mia atestanto,
 ke mi prave juris per la Korano.
 Kial la hundoj ne mordas la fumanton? Ĉar, pro la fumado, la fumanto ne plu estas firma¹⁹ sur siaj piedoj, kutime necesas, ke li apogu sin per bastono, sekve la hundoj timas lin. — Kial, en la domo de la fumanto, neniam naskiĝas filinoj? Ĉar kutime, al fumanto, ankaŭ filoj ne naskiĝas. — Kial la domo de la fumanto neniam estas rabita? Ĉar la fumanto tusadas kaj kraĉadas tra la tuta nokto; la rabistoj opinias lin maldormi, sekve ili timas eniri. — Kial la fumanto neniam maljuniĝas? Ĉar li neniam atingas la maljunecon!“

*Laŭ araba rakonto Esperantigis:
 S. Constantin (:konstantin)*

1. kreskaĵo, kies folioj, en seka stato, servas por fumado/ 2. vendo'loko/ 3. papera tubeto da tabak'eroj/ 4. multe laŭdi ion por vendi/ 5. papero kun sableroj sur unu flanko/ 6. brulema polvo de eksplodajoj/ 7. tia, ke ĝi brulas sen fajro'langoj/ 8. eligis akvecan ajon tra la bušo/ 9. malamege/ 10. subite kaj brue eligis aeron tra la bušo/ 11. mortigi per for'preno de aero/ 12. rompis la kapon, pensis/ 13. kiun vundas hundo per dentoj/ 14. kie oni ŝtelis multe/ 15. al'paroli Dion, por ke Li kontrolu la veron/ 16. religia libro de la mahometana kredo/ 17. akre mallaŭdi/ 18. Dio de mahometanoj/ 19. fiksa, certa.

*Dimanĉe mi perdis pupon,
 lunde — la hel'bluan jupon.*

*Marde perdiĝis la teko¹,
 merkrede — hundido Keko.
 La sekva tago: jaŭdo
 pasis, ankaŭ, sen laŭdo.
 Malbono min sekvas*

obsede²:

*Kio okazos vendrede?
 Se perdiĝos frateto*

*Mate,
 ĉu mi lin serĉu sabate?*

L. Jevsejeva

PROVERBOJ

Printempo semas, aŭtuno rikoltas.
 Ne ĉiam per aĝo mezuriĝas la saĝo.

Inter faro kaj rakonto staras meze granda monto.

Ne defendas oro kontraŭ doloro.
 Kapo estas por tio, ke ĝi zorgu pri ĉio.

1. ujo por libroj, kajeroj/ 2. animopreme.

interesajoj

MIRAKLA¹ PAPERON

Oni fabrikas „miraklan” paperon en Usono. Kiam oni metas ĝin en akvon, aŭ en bušon, ĝi rapide solviĝas, kaj malaperas sen ia ajn post'signo. Oni jam uzas ĝin por paki kuir'pretajn sekigitajn² supojn. La mastrino metas ĝin en akvon kune kun la paper'saketo. Scienculojoj antau'vidas vastan uzon de la mirakla papero en malsan'u'l'ejoj kaj komerco.

VITRA SONORILO

En ĉeĥa preĝejo de montara vilaĝo Harrachov (:harrahov) troviĝas vitra sonorilo. Gi estis farita³ en 1916, kiam bronzo⁴ estis necesa por milito. Gia alteco estas duono de metro, kaj ĝi pezas 10 kilogramojn.

1. ŝajne ne'klar'ig'ebla/ 2. kiujn oni sek'igis/ 3. oni faris ĝin/ 4. ruĝe-bruna metalo por sonoriloj.

HAMBURGO ATENDAS

**ANKAŬ LA
INFANOJN!**

ABC
POR KOMENCANTOJ

● En tiu ĉi jaro, la 59-a Universala¹ Kongreso de Esperanto okazos en Hamburg, la plej granda urbo de la Germana Federacia Respubliko. La kongresa semajno daŭros de la 27-a de julio ĝis la 3-a de aŭgusto.

● En la kadro de la 59-a, kongresos, kiel ku-

time, ankaŭ la infanoj. La 14-a Internacia Infan'kongreseto promesas belan programon: ekskursojn, sporton, amuzajn vesperojn, konkursojn, ludojn, viziton al la kongreso de la plen-aguloj k. t. p.

● Vi ankoraŭ ne malfruis. Se viaj gepatroy (aŭ unu el ili) vojaĝos

al Hamburg, petu ilin afable preni vin kun si. Sub atenta zorgo de diversnaciaj instruistoj-geamikoj, vi ĝuos, dum ronda semajno, la agrablecon de internacia medio², kaj via lingvo-scio multe perfektigos.

● **Akiru neforges'eblan tra'vivaĵon!** Vojagū al Hamburg!

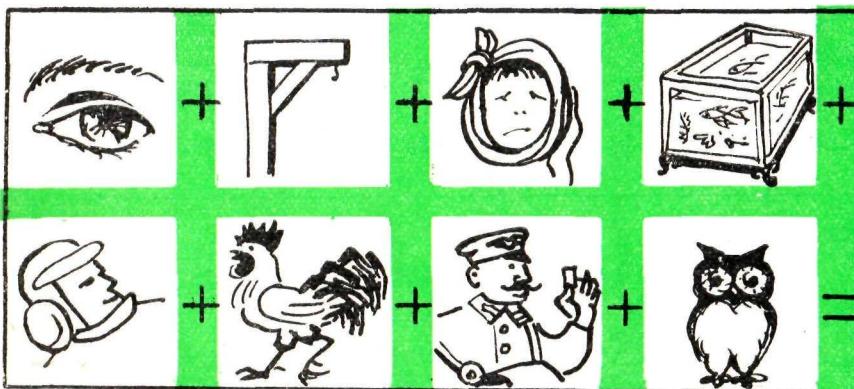
1. fut'monda/ 2. cirkaŭ'ajo, spaco, en kiu okazas agado.

CU VI ESTAS FORTA PRI MATEMATIKO?

Jes? Nu, provu adicij!¹ la subajn *bildojn*!

Rompu la kapon, kaj vi certe trovos la solvon! Ni malkovras, por iom helpi, ke la sumo¹ estas 2034.

Se vi eraris, rigardu la ĝustan solvon sur la 23-a paĝo!

1. $3 + 4 = 7$, tio estas adicio, kaj ĉi tie 7 estas la sumo.

BANDITO¹ ESTAS SERCATA²

Policanoj serĉas banditon, kiun atestanto prisribis al ili jene: Li estas viro kun ligajo sur la maldekstra okulo, Li havas lip'harojn kaj plastron³ sur vango'. Kutime, li portas ĉemizon en striojoj. Alian notindan markon li ne havas.

Kiel vi opinias, ĉu la kašpolicano, kiu baldaŭ en'paſos en la drink-ejon⁶, trovos la sercatan banditon?

(Solvo sur la 23-a paĝo)

1. homo, kiu vivas el ŝteloj kaj per'fortoj/ 2. kiun oni serĉas/ 3. longa mallarĝa peco da teksaĵo, kiun oni gluas sur vundon/ 4. parto de la vizaĝo/ 5. longaj mallarĝaj linioj, ali'koloraj ol la ĉirkaŭaĵo/ 6. kie oni vendas vinon kaj similajn trinkajojn.

Rezulto de la konkursو pri desegnaĵoj

Ni el'kore gratulas al ĉiu, kiu partoprenis en la konkursо! Jar'abonon al Juna Amiko gajnis: *Ivan Jordanov* (16-jara lernanto), Teksa Teknikumo, VRACA, Bulgario; *Timea Moldován* (10-jara lernantino), GYULA, Hungario.

Ni premiis, per donacetoj, jenajn geamikojn: *Emil Hristov* kaj *Krasmir Marinov*, ambaŭ el VRACA, Bulgario; *István Balog*, GYULA, Hungario.

La plej belaj konkursaĵoj aperos en la 4-a (septembra) kaj postaj numeroj!

Fina rezulto pri la konkursо „Vojo de saviĝo” aperos en septembro.

KARA AMIKO,

JEN VI TRA' LEGIS LA UNUAN JAR' KOLEKTON
DE JUNA AMIKO
SE VI TROVAS ĜIN LEGINDA KAJ APOGINDA,
VARBU NOVAJN ABONANTOJN!

● *Hanna Stachowicz*, 17-jara lernantino sercas leter'ami-kojn. Adreso: ul. Krótka 34/5; 43-190 MIKOŁÓW; Pollando.

● 10-jara lernantino deziras korespondi kun samaĝaj ge-knaboj. Skribu al *Anne Kromb-holz*; Fazenda São Pedro; 12.260 PARAIBUNA; S. P. Bra-sil.

● *Olja Paščenko*, 10-jara de-naska E-lingvulino deziras korespondi kun samaĝuloj el la tuta mondo pri reciproke interesaj temoj. Adreso: ul. Volkova 5 A, kv. 89; SU-644064 OMSK; USSR.

● 14-jara lernantino *Olja Pandakova*; ul. Artjoma 134-20; SU-340048 DONECK; USSR deziras korespondi pri sporto, muziko, interšanĝi poštmar-kojn kaj bildkartojn.

● Kvina 15-jaraj knabinoj dezi-ras interšanĝi bildkartojn kaj memorajojn. Leterojn adresu al *Jana Nováková*; 747 87 NÁBRE-ZI 109; Budišov B; okr. Opava; ČSSR.

● *Heiki Kalam* (14-jara knabi-no); Musta tee 5.; SU—202900 VILJANDI; Estonia kolektas kaj interšanĝas bildkartojn, pošt-marchojn, insignojn, sondiskojn, interesiga pri artoj.

SOLVOJ

I. Ĉu vi estas forta pri matematiko?

okulo (8) + pendumilo (2000) + malsanulo (0) + akvario (4) + kos-monaŭto (9) + koko (8) + konduktoro (2) + strigo (3) = 2034.

II. Bandito estas serĉata

La serĉata bandito estas supre, en la dekstra angulo. Sole li havas ĉiujn markojn.

JUNA AMIKO

Sub aŭspicio de ILEI

Internacia Lerneja Esperanto-Revuo

de la Hungara Esperanto-Asocio (H-1368 Budapest 5. Pf. 193.). Respondaca redaktoro: BÉLA BERCELÍ. Redaktoro: GÉZA KURUCZ. Kunlaborantoj: D. Berndt (GDR), M. Boulton (Anglio), J. Chvosta (Čehoslovakio), Ch. Fettes (Irlando), A. Grela (Pollando), As. Grigorov (Bulgario), J. Hamvai (Nov-Zelando), L. Jevsejeva, B. Kárt (Sovetunio), E. Linz (Brazilo), U. J. Moritz (GFR), R. Okumura (Japanio), G. Ósz (Hungario), B. Ragnarsson (Islando), Z. Rehoríć (Jugoslavio), J. H. Sullivan (Anglio), M. Turin (Francio), J. Zágóni (Rumanio). Grafikistoj: J. Klement (Čehoslovakio), I. Mórocz (Svislando), S. Plugor (Rumanio), E. Váli, Z. Vámos (Hungario). Lingva revizio: A. Lien-hardt (Francio), A. Pechan (Hungario).

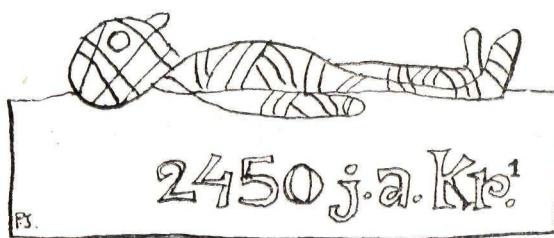
Kiadói Főig. engedély száma: 93010/74.

Dürer Nyomda, Gyula

HUMURO

MODERNA TEMPO

ABC
POR KOMENCANTO

„Kion tio povas signifi?” demandas la knabo sian amikon.
 „Ver'sajne, tio estas la numero de la aŭtomobilo, kiu alvetur'igis lin”, opinias la amiko.

Sinjorino en'iras birdo'vendejon,
 kaj sin turnas al la vendisto:

„Mi volas aĉeti papagon².”

„Mi havas nur du papagojn, kaj
 vendas ilin nur kune.”

„Sed mi volas havi nur unu pa-
 pagon.”

„Mi ne donas ilin aparte.”

„Kial do ne?”

„Car unu parolas nur en la tur-
 ka lingvo, kaj la alia estas la in-
 terpretisto³.”

1. jaroj antaŭ Kristo/ 2. birdeto, kiu povas ellerni kelkajn vortojn/ 3. traduk'isto de buša inter'parolo.

FANFARON'ULOJ

„Ču vi jam aŭdis pri At-
 lantiko?”

„Jes.”

„Mi trans'naĝis ĝin!”

„Kaj ĉu vi aŭdis pri la
 Morta Maro?”

„Jes.”

„Gin mortigis mi!”

